MŪSŲ PASTOGĖ

(XXIV) 27.8.1973 REGISTERED FOR POSTING AS A NEWSPAPER CATEGORY B 1973.8.27 Nr. 34(1284)

Sveikiname P.L.B. SEIMĄ

Australijos Lietuvių Bendruomenė sveikina laisvojo pasaulio lietuvių atstovus linkėdama darnumo posėdžiuose ir tikisi naudingų sprendimų, kurie suglaustų visus lietuvius vieningai broliškai veiklai, Lietuvos laisvinimui bei lietuvybės išlaikymui.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDO REIKALU

Pereitoje ALB Krašto Tarybos sesijoje įsteigus Australijos Lietuvių Fondą buvo nusistatyta, kad Lietuvių Fondas turėtų būti įregistruotas, tariant, įgytų juridinio asmens teises. Šitokie įregistravimo privalumai visiems aiškūs, nekvestijonuojami.

Išrinktoji A.L.F. Valdyba nedelsdama ėmėsi Fondo iregistravimu rūpintis. Australiškos teisės žinovai, vietiniai teisininkai pareiškė tačiau, kad Australijos Commmonwealthoteisinė padėtis ir paskirų valstijų savistovi teisinė struktūra neleidžia A.L. Fondui įsiregistruoti vieninga, visai Australijai organizacija.

Kiekvienoj iš penkių valstijų plus sostinėj Canberroj reikia įsiregistruoti atskirai. Tuo būdu A.L. Fondas būtų suskaldytas į šešias paskiras savistovias organizacijas. Šitokia A.L. Fondo juridinė padėtis panaikintų jo bendruomeninį vieningumą. Prireiktų šešių Fondo valdybų, jis teritoriniais ir veikmeniniais būtų suskaldytas pagal paskiras valstijas.

Latviai jau anksčiau yra įsteigę analoginę mūsų Fondui organizaciją ir susidūrė registracijos reikalu su australiškos tikrovės sunkumais, registruotis atsisakė.

Kol teisinė padėtis čia nepakitės, tenka ir mums Fondo registracijos, kaipo mūsų reikalui netinkančios, atsisakyti. Latvių patirtis parodė, kad A.L. Fondas gali gyvuoti ir neregistruotas.

Dovanos ir palikimai testamentu nekilnojamo turto atliekami skiriant patikėtinius (Trustees), kurie vykdydami testatoriaus - turto palikėjo valią, įrašytą testamente, likvidavę turtą, pinigus perduoda A.L. Fondui arba atitinkamai turtą eksploatuoja, metinį pelną atiduodami pagal paskirtį. Kartinės, proginės ar periodinės dovanos ar metiniai įnašai A.L. Fondui jokių problemų nesudaro.

Mokesčių specialistai turėtų mums išaiškinti spaudoje apie skirtų Fondui pinigų nurašymų į pajamų mokesčio lengvatas.

A. Mikaila

ŽINIOS

Graikijos m n. pirmininkas Papadopuolos prisaikdintas kaip pirmasis Graikijos prezidentas po to, kai buvo nuverstas karalius ir įsteigta respublika. Naujasis prezidentas paskelbė visiems politiniams kaliniams amnestiją. Graikija, demokratijos tėvynė, pamažu eina prie demokratinės santvarkos.

***

Kinijoje vyksta įtemptos varžybos, kas perims komunistų partijos o drauge ir viso krašto kontrolę po Mao Ce Tungo. Pats Mao, šiuo metu 79 metų, jau silpnos sveikatos, dažnai prarandąs atmintį ir yra septynių gydytojų priežiūroje.

Pirmi pavasario žiedai. Nuotr. V. Maželio

MOKSLO KELIU

DAR VIENAS LIETUVIS PROFESORIUS

Šių metų pradžioje Dr. inž. ZIGMAS BUDRIKIS, ilgesnį laiką lektoriavęs Vakarų Australijos Universitete Perthe, pakeltas į profesorius. Džiugu paminėti šį faktą ir pasidžiaugti Zigmo atsiekimu - juk tai tik antrasis lietuvis profesorius Australijoje. (pirmasis yra prof. Dr. A. Kabaila, dėstąs N.S.W. universitete Sydnejuje). Prof. Dr. Z. Budrikis yra stipriai pasireiškęs kaip mokslininkas, yra ypatingai gerbiamas ir mėgiamas kolega Electrical Engineering Departamente Vakarų Australijos Universitete. Jis lektoriauja, skaito paskaitas suvažiavimuose ir konferencijose, prižiūri ir vadovauja Honours, Masters ir Ph. D. studentų kandidatų darbams; yra parašęs ir paskelbęs virš 20 straipsnių - studijų vietiniuose ir užjūrio specialiuose leidiniuose. Savo departamente įsteigęs specialią "television coding" laboratoriją.

1968 m. gavęs studijinių atostogų šešis mėnesius dėstė Kalifornijos universiteto Berkeley kampuse (studentų kvartale) San Francisco mieste. 1971 m. Dr. Z. Budrikis vėl buvo išvykęs į užsienius praplatinti savo akiračio ir pasidalinti savo žiniomis. Pakeliui į U.S.A. lankėsi Imperial College ir Pašto Tyrimų laboratorijose Londone, kur vykdomi jo srities moksliniai tyrinėjimai. Taip pat lankėsi Vokietijoje, kur Braunschweigo universitete skaitė paskaitas. Kelionės tikslas buvo Bell telefonų laboratorijos, Holmdel vietovėje, New Jersey (U.S.A.). Čia Zigmas buvo pakviestas tyrinėti ir lektoriauti 1972 metams. Čia jo darbas buvo labai aukštai įvertintas ir net jam buvo pasiūlyta pasilikti labai patraukliomis sąlygomis. Tačiau Zigmas vis tiek apsisprendė grįžti į Australiją, ir taip šių metų pradžioje jis sugrįžo į Perthą.

Prof. Dr. Z. Budrikis

Zigmantas Leonas Budrikis gimė 1932 m. Puotkalių kaime, Skuodo valsčiuje. Gimnaziją pradėjo lankyti Vokietijoje ir baigė Australijoje - Bathurst High School. 1951 m. Gavęs Commmonwealth stipendiją 1952 m. įstojo į Sydney universitetą, kurį baigė 1955 m. Bachelor of Science laipsniu ir dar po dvejų metų studijų 1957 m. įsigijo Bachelor of Engineering with First Class Honours laipsnį ir apdovanotas net dviem premijomis. 1970 m. Vakarų Australijos universitete apgynė disetaciją "A Model of Visual Smoothing with Application to Television" ir jam buvo suteiktas filosofijos Daktaro laipsnis.

Dirbo P.M.G. Engineering Services skyriuje Sydnejuje, vėliau P.M.G. Tyrimų ir Aeronautikos Tyrimų laboratorijose Melbourne. Nuo 1962 m. gyvena Perthe ir dėsto Vakarų Australijos universitete. Zigmo dėstymo ir tyrinėjimo sritis - "visual communications", televizija, "computer graphics", "picture telephone" ir panašios susisiekimo bei susižinojimo priemonės, jų struktūra bei įtaka žmogaus regėjimui sąryšy su televizijos technika.

Nesvetimas Zigmas ir lietuvių bendruomenėje; bestudijuodamas aktyviai reiškėsi Australijos Liet. Studentų Sąjungoje, dalyvavo Šviesos Sambūryje, Plunksnos Klubo narys, priklausė Liet. inžinierių Draugijai, yra buvęs ALB Krašto Valdybos vicepirmininku, Melbourno Lietuvių Klubo ir Pertho apylinkės pirmininku. Nuolat domisi lietuviška spauda bei veikla ir kiek sąlygos leidžia aktyviai talkina.

1954 m. Zigmas vedė estaitę Evi Tandre ir turi išauginęs gražią šeimą - du sūnus ir dukrą. Kartu su jais džiaugiamės Zigmo atsiekimais bei laimėjimais, sveikiname ir linkime daug kūrybinių jėgų.

P.P.

Čilėje, Pietų Amerikoje, kariuomenė nuvertė valstybės prezidentą kuris kaip komunistas bene pirmas pateko į valdžios viršūnes rinkimų keliu. Šiuo metu kraštą valdo karinė taryba.

APIEKALBAS

Dail. L. Urbonas, atidarydamas savo 29-ją parodą Sydnejuje, pabrėžė, kad kalba yra visatos centras. Pagal jį vienoje kalbos pusėje yra mintis ir vizija, antroje gi pusėje - veiksmas. Gal dailininkas ir teisus taip tvirtindamas - jis žino, ką sako. Vis tik jo mintis nukreipia dėmesį į lietuvius ir jų tautinę veiklą Australijoje.

Mūsų gyvenime kalbos netrūksta. Gal mes net ir perdaug kalbame. Tačiau jeigu kalboje neprasiveržia vizija, arba jeigu po kalbų neseka konkretūs veiksmai ar darbai, tai tokios kalbos yra ne vien tik tuščios, bet net ir negatyvios.

Tiesa, mes kalbame daug ir mėgstame kalbėti. Gal dėl to jau ne nuo šiandie pasireiškia nuobodis toms kalboms. Mūsų minėjimai, susirinkimai užtvindomi kalbom taip, kad jos pasidaro ne patrauklios, o atbaidančios.

Kalba nėra pati sau tikslas. Gal mes teisingai suprasime dail. Urbono mintį prileisdami, kad kalba tėra tik tarpininkas tarp minties ir veiksmo. Jeigu šito nėra, kalba buvo tuščia . Mūsų kalbos dažniausia pasidaro nepatrauklios ir nuobodžios vien tik dėl to, kad kalbėtojai nori tik pademonstruoti savo gražbylystę patys neturėdami ko pasakyti, kad joms trūksta minties ir vizijos, kas konsekventiškai vestų prie konkrečios akcijos arba bent mažų mažiausia iššauktų naujų svarstymų, sukeltų nerimo arba padilgintų vienokia ar kitokia kryptimi veikti. Per eilę metų labai nedaug mes susilaukėme kalbų, kurios buvo pozityvios ir vaisingos.

Iš kitos pusės mūsų bendruomenė yra tiek konservatyvi, kad jeigu kas išdrįsta daugiau pasakyti, negu kad buvo girdėta ar nuo seno pripažinta, tai toks kalbetojas susilaukia skaudžių priekaištų, net kaltinimų, nors jo mintys tebūtų tik svarstomojo pobūdžio. Tokie kūrybingi žmonės rizikuoja pasisakyti, nežiūrint galimų pasekų, bet daugelis nors ir turėdami tikrai ką pasakyti, paprastai nutyli "dėl šventos ramybės". O toji "šventa ramybė" reiškia ne ką kita, o kaip tik kiekvienos pažangos kapą.

Dar liūdniau, kai reiškiamos ne vieno kalbėtojo mintys, bet pabrėžtinai kalbama visų arba daugumos vardu. Tada gaunasi savotiška monopolizacija, monopolizacija minties, žodžio ir akcijos. Mūsų spauda ne vien tik Australijoje pilna tokių monopolizacijos pavyzdžių: dėl tokio ir tokio pasisakymo ar užuominos visi "piktinamės, arba dauguma protestuojame" ir t.t., o pasirašo anonimas arba niekam negirdėtas asmuo. Gal toks savo protestui ar pasipiktinimui susirastų dar porą ar keletą pasekėjų, bet nežiūrint to jis vis tiek drįsta tvirtinti, kad "visi" arba "dauguma". Tokios "daugumos" arba "visų" nusistatymo prie geriausių norų nėra, ypač laisvoje ir galios neturinčioje bendruomenėje. Tik totalinėje sistemoje, ir tai tik tokioje, kur per prievartą priverčiama pripažinti galią turinčio nuomonė, tegu ji būtų ir totaliai absurdiška. Gi laisvoje bendruomenėje kiekviena nuomonė turi savo teisę ir tiesą, atsimenant, kad nėra absoliučios tiesos, kurią žmogus gali išreikšti ir kuri galiotų visiems. Jeigu nors dalinai šito principo laikytųsi mūsų tautiečiai, svarstydami savo veiklą ir savo užsimojimus, kalba tikrai atliktų savo funkcijas - ji pasidarytų tokia komunikacinė priemonė, kad skeltų kūrybinę kibirkštį, bet nebūtų progresyvinei minčiai stabdis arba našių idejų kapas. Tiesa surandama ne naujos idejos nukirtumu, bet jos rūpestingu svarstymu. Vietoj skelbę savo pasipiktinimus "visų vardu" tie, kurie su nauja mintimi ar projektu, besiveržiančiu į gyvenimą, nesutinka, pareikštų savo, tik savo, bet ne visų, pažiūrą, turėdami galvoje, jog ir jie patys lygiai taip pat gali būti kritikuotini, kaip jie kritikuoja kitus, patikekite, mūsų tarpe atsirastų daugiau kalbos, pozityvios ir kūrybinės kalbos, kas vestų prie darnaus darbo. Mūsų silpnybė, kad mes ligi šiolei, gyvendami palyginamai gana plačių laisvių demokratiniame krašte, nesistengėme įvertinti atskiro individo, su juo skaitytis, o daugiau pabrėžėme ir pagrįstai ar tariamai remėmės kolektyvine mase operuodami tokiom kategorijom ar faktais, kurie jau seniai neegzistuoja. Gal dėl to ir kalba kaip tokia pas mus nevaidina tos tiesioginės komunikacinės rolės, o daugeliuatvejų net išskiria. Norėtųsi čia priminti, vardan visų ir lietuvybės gerovės, daugiau komunikuoti, o ne kolektyviškai kontrastuoti. Sakau visų, nes kalba yra visiems galiojanti priemonė santykiavimui, tačiau kiekviena kalba bus tik tada vaisinga, jeigu respektuosime tą, kas už tos kalbos stovi, lygiai ir tos kalbos turinį, kuri taip pat savy turi tam tikrą dalį tiesos, o tuo pačiu ir teisės būti pasakytai, išgirstai ir įvertintai.

(v.k.)

MŪSŲ PASTOGĖS

SPAUDOS BALIUS

KADA? - ŠEŠTADIENĮ, RUGSĖJO 15 D. 7 val

KUR? UKRAINIEČIŲ SALĖJE LIDCOMBE

E. KOLAKAUSKO

SUKAKTIS

E. Kolakauskas

Liepos 18 d. sydnejiškis Emilijonas Kolakauskas sulaukė 70 metų. Kai daugelis jo amžiaus tautiečių laikosi nuošaliai pasitraukę nuo visokios veiklos, sukaktuvininkas E. Kolakauskas vis dar toks pats aktyvus, kaip ir per visą savo gyvenimą. Tai yra labai pozityvi ir ryški asmenybė, įspaudusi gilias pėdas Australijos lietuvių gyvenime ir veikloje.

E. Kolakauskas gimė 1903 m. liepos 18 d. Raseiniuose. 1924 m. baigęs gimnaziją Šiauliuose jis studijavo Vytauto Didžiojo Universitete teisę, kurią baigė 1930 m. Dirbo kaip teismo kandidatas ir antstolis Kaune, vėliau vertėsi kaip advokatas ir drauge buvo Valtybinių Taupomųjų Kasų bei Lietūkio juriskonsultas.

Karo pasekoje pasitraukęs iš Lietuvos jis 1949 m. pasiekė Australiją ir čia su šeima įsikūrė pastoviai Sydnejuje. Užsidirbdamas duoną Waltons Prekybos Namų buhalterijos skyriuje Emilijonas visa širdimi atsidavė lietuviškai veiklai: nuo 1954 m. buvo nuolatinis Sydnejaus Liet. Namų valdybos narys, siekęs Sydnejuje įsteigti Lietuvių Klubą, kas jam drauge su kitais bendradarbiais ir pavyko įgyvendinti ir dabar jis yra vienas iš Sydnejaus Lietuvių Klubo direktorių. Keliose kadencijose dirbo ALB Krašto Valdyboje kaip vicepirmininkas, šešetą metų darbavosi Sydnejaus Baltų Komitete.

Nors pavėluotai sveikiname gerb. sukaktuvininką ir linkime dar daug gražių ir saulėtų metų bei sveikatos darbuotis lietuviškuose dirvonuose.

Day of Shame

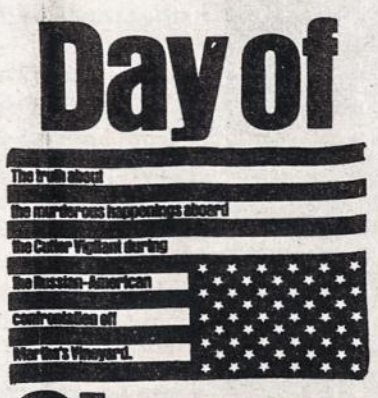

by Algis Ruksenas

Birželio pradžioje žinoma New Yorke amerikiečių David McKay leidykla išleido Algio Rukšėno knygą "Day of Shame". Tai dokumentinė Simo Kudirkos drama jam susidūrus su Amerikos biurokratais. Remiamas brolių inžinierių Romualdo ir Brutenio Veitų autorius rūpestingai surinko visus prieinamus faktus ir juos skoningai apipavidalinęs parengė minimą knygą.

Simo Kudirkos tragiškas bandymas pasiekti laisvę, o taip pat tų pačių laisvojo krašto reprezentantų brutalus išdavimas ir grąžinimas Kudirkos vergijon galimas daiktas dar ilgą laiką bus karšta ir aktuali tema rašytojams, psichologams, sociologams ir visiems kitiems, kurie domisi ir nagrinėja žmonių santykius. Juo labiau, kad šitas kontrastas žmogaus prigimty turi šaknis dar nuo biblinių laikų, kada Ezavas pardavė savo primagimystės teisę už lešių dubenėlį. Lygiai ir amerikiečiu biurokratai, išduodami pabėgėlį Kudirką pirmiausia išdavė laisvės principą už galimus pelningus biznius.

Ši knyga daugeliu atvejų mums labai reikšminga: visų pirma joje kalbama apie lietuvį, siekusį laisvės iš sovietinės tironijos. Tokiu būdu angliškai skaitančiam pristatoma ir Lietuva, kaip aneksuotas kraštas, ir lietuvių tauta, kaip pavergta, ir Sovietų Sąjunga, kaip imperialistinė valstybė, paneigusi žmogaus, ypač pavergto žmogaus laisves. Pagaliau užkliudoma ir Amerika, pasauliui žinoma kaip laisvės šalis, išdavusi pačią laisvę. Skamba fantastiškai, o tai jokia fikcija, bet knygoje sudėti nuogi faktai, kurie netiesioginiai liudija baisią skriaudą mūsų kraštui ir visai tautai.

Šiai knygai neteks rūdyti sandėliuose: žinoma ir su prestižu leidykla turi kelius savo leidiniams išplatinti, vis tik ir patys lietuviai galėtų tą knygą įsigyti ir paskleisti plačiau, gal net ir padovanoti atitinkamiems asmenims. Ji be abejo pasieks daugiau ir pasakys daugiau, negu šimtai mūsų oficialių memorandumų, kurie pasiekę kanceliarijų stalčius toliau nebenueina.

***

PAREMTAS "METMENŲ" ŽURNALAS

Jau nuo 1959 m. Amerikoje leidžiamas lietuvių kultūros žurnalas "Metmenys" reikalingas paramos kaip ir kiekviena kultūrinė veikla. Neseniai Sydnejuje p. Jolantos Janavičienės iniciatyva buvo pravestas vajus šiam žurnalui paremti ir tam tikslui surinkta $A92.00 (USA $130.00). Sekančiame "Metmenų" numery Sydnejaus lietuviai bus paskelbti "Metmenų" šimtininkais, t.y. parėmusiais "Metmenis" šimtu ar daugiau dolerių.

PROZOS IR POEZIJOS LAKŠTAI

Šiomis dienomis išleistas naujas "Prozos ir Poezijos" lakštų numeris, kurio turinį sudaro Ksenijos Daugvietytės-Šniūkštienės atsiminimai apie nepriklausomoje Lietuvoje Kauno Valstybinio Teatro Dramos Studiją. Plačiau apie šį ir iš viso "Prozos ir Poezijos Leidinius pasisakyta bus vėliau. Šis lakštas gaunamas pas lakštų leidėjus ir redaktorius p.p. J. Janavičių (104 Old Prospect Rd., Wentworthville, 2145) ir J. A. Jūragį (2 Jenning St., Bass Hill, N.S.W.). Lakšto kaina 80¢.

Australijos juodukai šunis naudoja kaip "kaldras" šaltomis naktimis. Apyšaltė naktis vadinama "trijų šunų naktim", bet "penkių šunų" naktis yra jau gerokai šalta.

GABIJA

SKYRIUS MOTERIMS

Redaguoja: A. Matukevičienė

Redakcijos adresas: 3 Rialton Ave., Blackburn, Vic. 3130, tel. 878 2565

O vis tik sukasi

O. Areimaitė.

– Sūnau, tu piktos dvasios apsėstas, – liūdnai ir piktai kratė galvą Vincenzo Galilei, žiūrėdamas į savo vyriausiąjį sūnų Galileo. – Kaip tu drįsti sakyti, kad Aristotelio mokslas klaidingas? Aristotelis, kuriuo 2000 metu pasaulis tikėjo? Tu drįsti? Pusgalvi tu!

– Taip, tėve!

– Aha, tai dabar turėsime du mokslo stulpus, – sako sarkastiškai tėvas. – Aristotelis ir pienburnis gudročius Galileo Galilei, cha cha!

– Taip, tėve!

Tėvo širdį užplūdo gailesys mylimam sūnui, ir jis norėjo jį atjausti. Juk ir jos širdis, kaip sūnaus erdvėje ir matematikoj, troško muzikos. Buvo geras smuikininkas ir dažnai užmiršdavo gelumbių krautuvę, pikto liežuvio žmoną ir vaikus. Ak, ta kasdienė duona... Bet sūnaus galvojimas pavojingas...

– Sūnau, jei tu liežuvio nelaikysi, tave apšauks bepročiu arba sudegins ant laužo! – Tėvas giliai atsiduso. – Tu kvailas, bet širdies gilumoje nesi blogas žmogus, ir tai šio to verta. Einam, nes čia prie upės jau šalta.

Jiedu ėjo namo Arno upės krantu. Tėvas liūdnas, tylus, viskam atsidavęs. Sūnus pusę žingsnio pirmyn, ieškančiai degančiomis akimis. Galileo Galilei.

\- - -

Galilejus sirgo. Atėję lankyti studentai pasakojo univesiteto naujienas. Grafas Pinelli, jo mylimiausias mokinys, atnešė ligoniui knygą.

– Įsivaizduok sau, profesoriau, - sako juokdamasis Pinelli, - vakar toks vokiečių profesorius skaitė paskaitą Venecijoj. Pavardė baisi: Christian Wursteisen. Jis kalbėjo apie astronomiją. Tokias nesąmones; apie kažkokią savo tautiečio Koperniko sistemą. Daugelis studentų apleido salę, kaikurie pasiliko, kad vėliau gerai pasijuoktų.

Ligonis buvo rimtas.

– Ar jūsų malonė rastų man tą Koperniko knygą?

– Ak, profesoriau, geriau skaityk ką rimto. - Sako Pinelli. - Bet aš galiu bibliotekoj pažiūrėti.

Už valandos Galilejus turėjo knygą: "De revoliutionibus orbium coelestium" - Koperniko parašyta, Osiander'io išleista. Jis skaitė per visą naktį.

Galilejus užpūtė žvakę. Gaidžiai giedojo ir čiulbėjo paukščiai. Pasaulis budo. Žemės rutulys ir saulė pasisuko taip, kad ji švietė Azijos kalnus, vakare pereis Atlantą ir naktį švies Amerikai. Kuri iš jų juda ir kaip? Tas svajotojas Kopernikas ramiai ir kietai tvirtina ir jam savaime suprantama, kad pasaulio centras ne žemė, bet saulė, Žemė tokia pat planeta, kaip Merkurius, Marsas, Venus, Jupiteris, Saturnas. Kai jis išaiškina, astronomui suprantama. Tikriausiai tokias mintis gal ir senieji yra išreiškę. Juk Pythagoras ir Aristarchus išdrįsę tvirtinti, kad Žemė nestovinti vietoje, bet visa tai nuėjo užmarštin. Trylika šimtmečių galioja ptolemejiškas mokslo įstatymas, kurio ir Galilejus savo Almagesti paskaitose laikėsi. Bet, štai ateina vokietis ir sako: - Žemė, žemė juda! - Žemė su visomis planetomis sukasi apie saulę. Saulė, ta auksinė karšta masė mėlynoje begalybėje. Saulė centras.

Tai siaubingi, baisiai drąsūs žodžiai. Bet ar netikėti ir atsisakyti tik dėl to, kad jie priešingi iki šiol galiojusiam mokslui? Kam tas prieštarauja? Pirmiausia Ptolemejui ir pirmajam autoritetui: Aristoteliui.

Galileo Galilei

Vis tas Aristotelis, amžinas mokslo tironas, du tūkstančius metų nepajudinamas naujų minčių prispaudėjas. Galilejus sunkiai atsiduso.

– Caro mio, ar tu iš proto išėjai? Visą naktį skaityti? - Sušuko įėjęs daktaras Fabrizio. - Tas Kopernikus kvailys! Nors ir jo skaitytojas ne gudresnis. Žemė sukasi? Aš nesu astronomas, bet pats savo akimis matau, kaip ji užteka rytuose ir nusileidžia vakaruose. Nesuprantu, kaip sveiko proto žmogus gali tuo abejoti?

Taip. Kuo tikėti? Kopernikus aiškus popieryje, bet jam trūksta įrodymų. Jis, Galileo Galilei, įrodys pasauliui.

Galilejus turėjo gerą draugą Servitų ordino vienuolį Fra Paolo.

– Aš parašysiu pasauliui, parašysiu mokslui, kad Aristotelis klydo. Kopernikus teisingas. Mano knyga pakeis mokslą iš pagrindų.

– Galileo, sūnau, ar tu atsimeni mokslininką Giordano Bruno? Šiandien gavau žinią, kad iškalinę jį septynerius metus Angelų pilyje, pagaliau minios akivaizdoje ant Campo di Fiore sudegino. Mano atsakymas tau: pasirink pats! Ar kaip mokslo kankinys eisi ant laužo, ar tylėk ir eik pas savo dukrelę! Aš pažįstu tave; tau gyvenimas brangus. Tylėk, dėl šventos ramybės ir Dievo meilės, tylėk! - Brolio Paolo akys pilnos asaru.

\- - -

– Viešpatie, kaip juos apšviesti?

– Kodėl tu mūsų šventojo nesišauki pagelbos? - Sako motina, girdėdama sūnaus dejavimus.

– Kokio šventojo?

– Šv. Antano. Kiek žmonių eina į Padua prie jo karsto, ir jis visų išklauso. Kai mūsų Virginia sirgo plaučių uždegimu, aš jam auksiną pažadėjau, ir Virginia pasveiko. Arba, kai pamečiau perlų auskarus. Nespėjau grįžti iš bažnyčios ir perlai atsirado.

– Mama, aš negaliu save kolegų pajuokai statyti. - Sako Galilejus. Be to, man niekas neprapuolė.

– Tau šventos Dvasios trūksta, vaikeli, jei taip kalbi! - Tikino motina. - Melskis, kad tavo protą apšviestų. Tu mus visus pražudysi.

– Ak, mama, tuščia kalba, - patraukė pečiais Galilejus.

Sugrįžęs į Padua Galilejus pasišaukė savo seną, ligotą tarną Alessandro.

– Ar tu prašai Šventojo pagelbos? - Paklausė.

– Taip, jūsų malone, ir jis man visada padeda.

– Kaip tu jo prašai?

– Reikia jo stebuklingą maldelę žinoti, mano pone, ir trylika kartų ją kalbėti. Trylika - šventajam Antanui labai svarbus skaičius. Ne daugiau ir ne mažiau.

– Kokie čia burtai?

– Ne burtai, pone. Reikia nueiti į bažnyčią, kur jo kaulai palaidoti, užeiti už altoriaus, padėti ranką ant sarkofago dangčio ir trylika kartų kalbėti mūsų, Abruzzi liaudies tarme:

"Sand Antonie de Paduve..."

(Šventas Antanai paduvieti...)

– Tu, kurs iš Paduvos esi!... - kratė galvą Galilei, skaitydamas tarno drebančia ranka užrašytą maldelę. - Juk jis kilęs iš Portugalijos!

– Taip, taip reikia, jūsų malone. Man jis visada padeda. Tik kreipkite dėmesį į skaičių trylika, kitaip nepadės ir žus pažadai.

\- . -

Galilejus stovejo tyledamas prie šventojo kapo, gėdindamasis savo silpnumo. Stovėjo galvą nuleidęs.

– Aš trokštu šviesos! - Sako jis pašnabždomis. - Tyros širdies. Aš jaučiu, kad geram esu gimęs.

Dar vis nedrįso pakelti akių. Pagaliau pridėjo ranką ant sarkofago akmens; "Sand Antonie de Paduve..." Šventas Antanai, prašyk Kristaus, kad savo Malone apšviestų mano protą, kad pasiekčiau ką nors didaus, kas žmonijai padėtų.

Jis greit patraukė ranką ir tamsioje bažnyčioje išsigandęs apsidairė. Koks didelis troškimas jo širdy, jog visa kita nubluko. Koks keistas sutvėrimas - žmogus, kad pats nežino, kas jis. "Gnothi senaton". Pažink pats save! Ar yra kas sunkesnio už tai? Galbūt lengviau pažinti visą dangų, žemę, bet patį save?...

Namie jo laukė keletas laiškų iš užsienio, tarp kurių vienas iš buvusio mokinio, Badonėre, prancūzo. Tarp klausimų apie pažįstamus ir mokslo naujienas, rašo, jog jį pasiekė gandai, kad koks tai olandas padaręs keistą optinį išradimą, kuriuo esą galima labai toli matyti. Galilejus nusišypsojo. Šiuo metu labai daug išradėjų...

Kitame laiške pranešė, jog miršta jam priešingai nusistatęs senas kunigaikštis ir prašo horoskopo. Bet Galilejus nemėgo Ptolemejaus ir netikėjo horoskopais. Jam beskaitant atėjo žinia, jog kunigaikštis mirė, ir jo sūnus užima sostą. Sūnus tikėjo Koperniko mokslu.

– Šventasis taip savotiškai išklausė mano maldos. -

Badonėre laiškas jam nebedavė ramybės, ir nuvažiavęs į stiklo fabriką Venecijoj pradėjo formuoti lešius, truputį vėliau išsivysčiusius į teleskopą.

\- . -

– Galileo, kodėl tu užsiimi klausimais, kurie tau neturėtų rūpėti? Geriau planuok karo mašinas arba naujus metodus derliui pagerinti. Dangus ne tavo reikalas!

Nukelta i psl. 4

ALDONA VEŠČIŪNAITĖ

Aldona Veščiūnaitė, prieš keletą metų pradėjusi skelbti savo eiles "Metmenų" žurnale (dalyvavo ir poezijos antologijoje "Terra Australis") atkreipė į save poezijos mėgėjų dėmesį savo šviežiumu, gaivališkumu. Bandžiusi išreikšti save tapyboje A. Veščiūnaitė, atrodo, atrado save poezijoje. Gal dėl to ir jos eilės tokios spalvingos, tapybiškos, Aldona studijavo Vilniaus Dailes Akademijoje ir tapybos klasę po karo baigė Freiburgo dailiųjų menų mokykloje.

SUPASI ŽEMĖ

kai rankomis
statai kai
sienose dar žalias medis
lėta mahonia kai
iš laimės
garbanojasi plaukai
o žemė
žemė supasi
kreivam lange
per stogą persoka
išraudus saulė

ŠYPSENOS LAPŲ ORNAMENTE

pasakoja
la Parisienne kavinės katinai
grakščiai užraitę uodegas, ilgas
dryžėtas pasakas,
lentynose arkadų itališki moliai dega,
gieda paukščiai vazonuose,
sidabriniais dviračiais les
parapluis de Cherbourg
nuvažiuoja
miesto akmenis sidabru nutaškę
žodžius dainos palikę laiptuose
mėlynumą vasaros.
Kasdieniški žvirbliai laipioja dienos
pakraščiais.

Galvas užvertę milžiniški medžiai
gainioja debesis,
tarp medžių slepias
didelės plaštakės
raudonos poinsetijos,
pavėsiuose
dar miegančios magnolijos.

Aukštai languose įsižiebus saulė
sriautais stogu į pačius tolimiausius
Sydney priemiesčius
tiltais išbėgusias šviesias gatves
ir prieplaukas užtvinsta.
Meškeriotojai užmiršę valandas.
Gates closed at sunset. Bet dar toli.
Kišenės pilnos nuotykių
ir nuo dainavimo šiurkštumas medžių
žievėse.

GABIJA O VIS...

Atkelta is psl. 3

— Argi aš turiu pasaulio santvarka nesidomėti? - Suriko Galilejus.

— Aš manau, kad žvaigždės švies, ar tu per savo teleskopą žiūrėsi, ar ne.

Piktai pažiūrėjo į Romos pasiuntinį. Ką toks diplomatas supranta apie astronomiją? Ką būtų Euklidas pasakęs, jeigu jam lieptų užmiršti geometriją? Arba paduvietis Livius, jeigu jam berašant istoriją būtų sakę: užtenka, tegul sustoja istorija, nes mums nepatinka?

— Nekišk pirštų, Galilei! - Perspėjo Orsini. - Koperniko mokslas mums netinka.

— Aš teisybę sakau, - tvirtino Galilejus. - Žemė sukasi apie saulę ir apie save.

— Kokiais niekais užsiimi! Ar tau ne vistiek? Saulė, ką? Ta saulė tau ramybės neduoda.

~~Neuzk~~

Neužilgo Galilejus buvo tardomas Sopra Minerva rūmuose. Šį kartą pasibaigė laimingai.

— Aš gyvenu, manęs nesudegino! - apsiašarojo Galilejus Sopra Minerva bažnyčioj. - Aš dar gyvenu, Viešpatie! Gyvenimas toks gražus!

Išėjęs iš bažnyčios sustojo šventoriuje. Mėlyname danguje švietė skaisti saulė, apie kurią šią sekundę sukosi maža planeta - žemė. Maži žmonės, milijoninės dulkių dalelės sėdi ir nusprendžia. Kol šis miniatiurinis kamuolys skrenda neišmatuojamoj erdvėj, tie dulkelės nutarė, kad jis nejuda.

Galilejus pažvelgė į langus ir šelmiškai sušuko; - Ji visdėlto sukasi! -

Mirė valdovas Alessandro Ludovici. Į sostą atėjo Maffeo Barberini. Jis buvo odę sudėjęs Galilejaus garbei. Jiedu buvo jaunystės draugai. Ir vėl Galilejus eina į Romą su nauja viltimi Koperniko mokslą pripažinti.

— Kaip mes tave mylime, Galileo, bet to Koperniko mūsų akivaizdoje geriau neminėk! Mes negalime su tuo sutikti.

— Bet, valdove, aš įrodysiu, kad žemės rutulys sukasi...

— Rutulys? Kas sakė, kad rutulys?

Galilejus parpuolė ant kelių ir bučiavo jo kojas.

— Ar nestovėjai kada ant tilto ir nežiūrėjai į vandenį? Ar neatrodė, kad tiltas bėga, o vanduo stovi?

— Taip. Ant mūsų abiejų tėviškės upės Arno. Kai į krantą pažiūrėjome, matėme, jog klystame.

— Bet jeigu dangus turėtų krantus?...

— Galileo, kodel esi toks užsispyręs? Aš negaliu, negaliu sutikti su tavo kopernikiškomis idejomis. Mes ir taip turime rūpesčių. Tas karas jau tesiasi 26-tus metus...(30 metų karas).

Galilejus nenustojo vilties ir nedavė ramybės prašydamas pripažinti Koperniko mokslą. Mokslininkas Kepler pasiekė Galilejų ir laiškais jiedu tobulino teleskopą ir Koperniko mokslą. Kepler buvo kaltinamas raganavimu ir jam grėsė būti sudegintam ant laužo. Galilejus buvo sekamas. Pagaliau teismas: ir jau beveik aklas senukas Galilejus arešte. Dėl labai silpnos sveikatos jis nebuvo įmestas į kalėjimą, bet laikomas namų arešte.

Mirštančiam Galilejui Šventasis Tėvas Urbonas VIII atsiuntė palaiminimą, bet jo ideja Romos valdovams liko nepriimtina. Du sargai sėdėjo prie Galilejaus mirties. Galbūt reikėjo kuo skubiausiai pranešti Fanano, vyriausiam tardytojui, kad pavojingas tvarkos ardytojas mirė.

Atsiskyrė Galileo siela. Tą akimirką skrido į begalybę dangaus kūnų keliu. Žinojo ir matė viską. Dievo keliai žmogui nežinomi. Šią sekundę, begalybės akimirkoje, Galileo dalis atėjo į tolimą Angliją ir tolimame, vienišame ūkyje našlė davė gyvybę sūnui. Jo vardas buvo Newton.

Dangus neturi krantų. Nuo Campo di Fiori Giordano Bruno degančio klyksmo iki Apollo 13 kelias ilgas. Juo skrenda, skrenda raketa. Trylika kepaliukų duonos Abruzzi kaimo vargšams. O ji vis sukasi, Galileo Galilei!

Į TAVE KREIPIAMĖS

Nes juk nuo tavęs, moters, didesne dalimi priklauso gyvenimas. Nuo tavęs priklauso ir mūsų tautinis gyvenimas, veikla ir kultūros ugdymas. Nuo tavęs didžiausia ir svarbiausia dalimi priklauso mūsų tautos tęstinumas, itin svarbus išeivijoje.

Tautos Atgimimo priešaušryje tavo senolė, varpstelio vargo mokyklos motina, nebuvo abejinga. Nuo sunkaus baudžiavos darbo nugrubusiais pirštais vedžiodama "Aukso Altorių" ji mokė vaikus lietuviškai skaityti. Didi, aukšto intelekto moteris buvo toji suvargusi baudžiauninkė, knygnešio motina. Matydama pavojų lietuvybei, savai kultūrai ji neliko pasyvi, nedejavo nuleidusi rankas. Nuo silpnos spingsulės, nuo pirkios dūmų ašarotomis akimis ji matė ateitį. Ji išugdė savanorius laisvei parnešti. Ji dainų melodijose ir padavimuose išlaikė mūsų tautosaką. Ji audimų raštuose išsaugojo mūsų tautos meną. Šiandien atėjo tavo eilė stoti jos vieton. Laikai pasikeitė, bet lietuvybės pavojai tie patys. Ar tu būsi menkesnė už ją? Ar tu, gal, turėsi prieš ją nuleisti akis?...

Šiandien dalis mūsų tautos, išsisklaidžiusi plačiame pasaulyje, atsidūrė pavojuje išnykti. Prieš mūsų akis sparčiai vyksta jaunosios kartos nutautėjimas. Ji skęsta svetimos kultūros jūroje. Nusikalstume, kaip motinos ir sąmoningos savo tautos dukros, jeigu nesiimtume žygių tai nutautėjimo eigai sustabdyti.

Kalbėdami apie priemones lietuvybei išlaikyti visuomet užbaigiame liūdnu atsakymu - trūksta lėšų. Bet ar galime laukti, kad kas mums jų atneštų? Niekas mums jų neatneš, niekas kitas neduos, tik mes patys!

Praėjusių metų gale ALB Krašto Tarybos suvažiavimas įsteigė Australijos Lietuvių Fondą. Fondo tikslai: - Australijos Lietuviu švietimui, mokslui, tautinei veiklai ir kultūrinei apraiškai remti.

Fondo ideja nėra nauja. Tuo reikalu dažnai buvo kalbama suvažiavimuose ir spaudoje. Tokio Fondo mintis yra lygiai sena, kaip ir mūsų kova dėl kultūrines laisvės. Be įstatu, niekur neregistruotas lietuvių vieningumas dar prieš Tautos Atgimimą rasdavo lėšų išpirkti knygnešį iš caro žandarų nagų. Jį rėmė visi sąmoningi lietuviai.

Jį rėmė ir tavo senolė. Dažnai paskutinę griveną, paskutinį užverptą auksiną atiduodama, kai reikėjo gelbėti brolį. Už lietuvišką laikraštį, už Dievo žodį sava kalba ji ir gyvybe rizikuodavo. Ji buvo turtinga - mūsų baudžiauninkė močiutė!

Ar tau reikia sakyti, koks svarbus yra Lietuvių Fondas jaunosios kartos nutautėjimo kovai, lietuvybės išlaikymui? Tu viena gal geriausiai žinai apie tautos tęstinumą, nes esi gimdytoja. Per tave šakoja šeima, giminė ir per tave tęsiasi tauta. Ar tu gali norėti, ar gali sutikti, kad su pirmaja lietuvių išeivių karta užsibaigtų lietuviška veikla Australijoj?

Lietuvių Fondas įsteigtas ne šiai dienai tiktai; ne mūsų, bet mūsų vaikų lietuvybei išlaikyti. Lietuvių Fondas - ateities, rytojaus Fondas ir nuo tavęs priklauso mūsų tautos dalies išeivijoje rytojus.

Kaip tavo žodis yra svarbus, dažnai lemiantis šeimos gyvenimo reikaluose, taip jis lygiai svarbus tautiniame gyvenime. Ar dažnai iškyla lietuvybės išlaikymo klausimas tavo šeimoj? Tavo rankose, tavo širdy gyva tavo šeima. Tavo širdy, tavo tautiniame sąmoningume bus gyva Lietuvos gyvybė. Bet tu tai žinai, motina vaikų, duktė naikinamos tautos!

Tu ir savo pareigą žinai. Tu tebeturi, tu niekur neišmetei ir nepraradai iš namų atsivežto turto, kuris tilpo tavo širdy - meilės savo tėvynei, savo tautai.

Remk Lietuvių Fondą, jeigu Lietuvą dar tebemyli!

PAJAMŲ MOKESČIO ATSISKAITYMO ANKETŲ

TERMINAS SUEINA 31 – MĄ RUGPIŪČIO

PRASOM PANAUDOKITE TEISINGA ANKETA

FORM (ANKETA) S	**ALGOS IR ATLYGINIMAI IR T.T.** Naudoja asmenys, kurių pajamos buvo tik iš algų arba kitų atlyginimų kaipo tarnautojo ar samdinio, pensijos, pasiliuosavimo priedai, palūkanos ir dividendai, neviršija 400 dolerių.
FORM A	**INVESTAVIMO IR NEKILNOJAMO TURTO PAJAMOS IR T.T.** Panaudojama asmenų ne nuosavame versle, tai yra, kur pajamos ateina iš investavimo, nuomų arba premijų.
FORM B	**VERSLAS IR PROFESIJOS** Naudoja asmenys, kurių pajamos susidaro iš profesijos, amato arba prekybos, įskaitant ūkio gamybą.
FORM G	**PAVELDĖTAS TURTAS IR KOMERCINĖS DRAUGIJOS** Naudojama tų asmenų su interesu komercinėje draugijoje arba turinčių pajamas kaipo dalininkai paveldėtame turte.
FORM C	**KOMERCINĖ BENDROVĖ (KOMPANIJA)** Naudojama komercinių bendrovių įskaitant klubus ir organizacijas.
FORM F	**PENSIJOS FONDAS** Naudojama pensijų, providentų, benefitų ir kitų fondų įstaigų.

ANKETAS PERSIŲSKITE:

"The Deputy Commissioner of Taxation"
į sostinę tos valstijos, kurioje gyvenate.

Anketos **A, B, G** ir **S** ir instrukcijos asmenims pildantiems šias anketas yra gaunamos pašto ir visose valstybinėse taksos įstaigose.

Anketos C ir **F** gaunamos valstybinės taksos įstaigose.

E.T. CAIN, Commissioner of Taxation

LEONAS URBONAS

DAIL. LEONO URBONO DAILĖS PARODA

Rugpiūčio 14 d., antradienį įvyko dail. Leono Urbono 29-sios individualinės parodos atidarymas Woollahra galerijoje, 156 Hargrave St., Paddington. Atidarymo metu dailininkas galėjo pagrįstai didžiuotis: galerija buvo tiesiog perpildyta susidomėjusiais jo kūryba. Reikia pripažinti, kad dalyvių tarpe lietuvių tedalyvavo gana skystai, kai tuo tarpu kitais panašiais atvejais parodos atidarymo metu lietuviai dominuodavo.

Šią savo dvidešimt devintą individualinę parodą dail. L. Urbonas atidarė pats. Tai irgi Australijoje naujovė, nes tradiciškai priimta, kad parodas atidaro paties dailininko ar galerijos kviestas iškilesnis asmuo. Dailininką Urboną kaip atidarytoją ir kalbėtoją pristatė gausiai klausytojų auditorijai žinomas skulptorius Geoff Ormison (dail. L. Urbono atidaromąją kalbą skelbiame šiame numery atskirai. Red.)

Šioje parodoje dail. Urbonas išstatė net 88 kūrinius įvairiaus dydžio, nuotaikos ir vertės (supraskite - doleriais). Pagal katalogą kūrinių kainos svyravo nuo $75 iki $1800.

Dvidešimt devintoji dailės paroda liudija dailininko ilgą kūrybinį kelią. Tiek parodų surengęs menininkas, kaip daugelis pagrįstai tikėtų, jau seniai turėtų būti nusistovėjęs, galbūt net suaugęs su savo pamėgtom formom, spalvom bei nuotaikom, kitaip sakant, susiradęs pats save. Bet tik *ne* dail. Urbonas!

Ir ši, 29-ji jo dailės paroda gal net dar labiau pabrėžia, kad dail. Urbonas vis dar nėra patenkintas savimi, kad jis tebėra ieškotojas, atradėjas ir kūrėjas tikrąja to žodžio prasme. Iki tobulumo apvaldęs techniką kas ankstyvesnėse parodose buvo jo dėmesio centre, šičia menininkas į savo abstrakcias ir spalvingas formas atsargiai bando įvesti mintį, kuri galiotų žiūrovui, kaip žinia. Iš 88 darbų vos keliuose pasikartoja anksčiau matyti motyvai, bet jie dabar persunkti kažkokia mistine šviesa, sudvasinti. Gi naujuosiuose paveiksluose dailininkas įžengia į naują, sakytume, kosminę realybę, ką žiūrovas gali įžiūrėti ne tik formų užuominose, bet ir varduose.

Visoje parodoje jaučiasi tam tikras vientisumas tarsi strėlės skrydis. Išstatytųjų paveikslų gausa žiūrovo ne tik neišblaško, bet gal greičiau jį koncentruoja.

Šios parodos proga norėtųsi dailininką Urboną nuoširdžiai pasveikinti ir palinkėti, kad jis ir išliktų tuo veržliuoju ieškotoju. Ieškojimas yra dail. Urbono stiprybė.

Įsidėmėtina ir tai, kad parodos metu trečiadieniais nuo 7 val. vak. Woollahra galerijoje vyks diskusiniai pašnekesiai, kuriuos praves pats dailininkas.

n.n.

LEONO URBONO ATIDARYMO KALBA WOOLLAHRA GALERIJOJ, 14.8.'73

Naktį pažvelgę į žvaigždes, dauguma iš mūsų žino, kad kiekviena žvaigždė yra atominės reakcijos krosnis; besitęsiantis atomo branduolinis sprogimas prieš kuri Muraroa Atolio branduolinių bombų bandymai yra lyg adatos kakštelėjimai.

Į vidutinio dydžio žvaigždyną telpa žvaigždžių, kaip mūsų saulė, ir didesnių dešimt kartų daugiau negu smegenų lastelių vidutiniško dydžio pakaušėj. Tačiau į vidutinišką galvą (ne kiekvieną), galėtum ištisą visatą sutalpinti. Žmogus yra galingesnis už žvaigždes kurios atgyvena žmogų milijonus kartų. Kiekviena žvaigždė pasmerkta savo bilijonus metų praleisti tam pačiam žvaigždyne.

Žmogus gali keisti savo kaimynystę. Jis gali į kitą kraštą iškeliauti. Jis turi priemones net ir savo planetą palikti. Gal būt ateis laikas kai žmogus galės ir žvaigždžių takais keliauti. Faktualiai - savo svajoniu vizijose jis jau tai daro.

Kada tekdavo man iš čia į kitus žemynus iškeliauti (faktualiai), visada Australiją su savim pasiimdavau. Kur tik bekeliaučiau, patirdavau, kad vargu ar kasnors žino apie šia mūsų "you beaut country". Tarsi mūsų šalis pasauliui neegzistuotų.

Ar jūs žinote kodėl?

Jei ne, tai aš pasakysiu. Mes kalbam per mažai. Mes leidžiam politikams už mus šnekėti. Politikai sugeba valdyti tautą, bet jai pasauliniam žemelapyje vietą užtarnauja menininkai.

Buvote Italijoje, Prancūzijoj ir Vokietijoj? Ar neatrodė, kad ten žmonės šneka per gyvai, per greitai, per daug? O ne, jie visai tvarkoj. Mes šnekam per mažai, negyvai!

Kalba yra žmogaus greičio rodyklė. Jinai netik parodo kaip greitai jis veikia, bet ir ant kiek greičiau ir pajėgiau jis galėtų veikti.

Automobiliui savo pilnoj pajėgoj pasirodyti, tinkamas kelias reikalingas. Gi žmogui savo vertybes išvystyti - tinkama visuomenė. Lėktuvas nepakils iš džiunglių į orą, jam reikia aerodromo įsibėgėti. Menininkui reikia skatinančios aplinkos kurią jis savo dovanomis praturtinti, pagyvinti galėtų, Be šitokio bendravimo, gautųsi "asilo serenada" - asilams dainuojama.

Kalba yra visatos centras. Tai yra vieškelis tarp medžiagos ir dvasios (matter and anti-matter). Vienoj kalbos pusėj yra mintis ir vizija, o antroj veikla, kūryba ir visi kūrybos konkretūs daviniai ir formos. Kalba tai nėra vienos krypties judesys. Per šį centrą, energija plaukia į abi puses, kol pilną ratą išpildo, ir tuo tampa centrinė dalis žmogaus evoliucinėj spiralėj.

Kaip tik ir čia sustosiu, nes šios progos nenorėciau asmeninių įžvelgimų komunikacijai platforma panaudoti. Kam įdomu pasigilinti į tai, kas man irgi įdomu, šios parodos laike paskyriau du vakarus. Kam įdomu už kasdienybės ribų su manim pakeliauti, prašom ateiti į galeriją paskelbtom valandom ir dienom - rugpiūčio 22 d. ir 29 d. v.v.

Beliko tiktai savo 29-ąją parodą paskelbti atidarytą.

Ačiū.

Generacijų tarpas

Pusę antros naktį pakelės "Road House" restoranas tuščias. Stovėjau viena prausykoj prie veidrodžio, kai už plonos įėjimo sienelės išgirdau balsus mergaičių.

- Ka tu savo mamai sakei? - klausia viena. Antroji kikena.

- Teisybę, aišku! Sakiau, kad būsiu su tavim. - Abiems didelis juokas.

- Mike sako, kad man patiks jo dėdės "beach shack" ir šiuo metu ten nieko nėra aplinkui. -

Merginos pasuko už kampo ir pamatė mane. Kikenimas staiga nutilo. Minutę stovėjom ir stebėjom viena kitą veidrodyje. Jos matė senyvą moterį, paėmusią porą dienų atostogų nuo šeimos ir namų ruošos. Ką aš mačiau, buvo ilgaplaukės blondinės tarp 16 ir 17 metų, nublukusiais "jeans", suglamžytais švarkeliais ir storu sluogsniu pigių dažų ant veido.

Nenorėdama tapau jų sąmokslo bendrininke, tačiau priklausiau priešingai generacijai. Mergaičių žvilgsniai nedraugiški ir pilni užsispyrimo.

Staiga užėjo noras jas apkabinti. Norėjau nuplauti dažus nuo jų vaikiškų veidelių, pakratyti pečius ir pasakyti: "Eikit namo! Eikit namo pas mamą!"

Namo! Ką aš žinau apie jų namus? Gal dėlto jos vidurnakty čia pakelės restorane, kad jų namuose kas nors netvarkoj? Bet viena aš žinau tikrai; nors jų namai būtų žiaurūs ir griežti, kada nors jos sužinos, kad ten buvo saugiau. Jeigu mama norėjo žinoti, kur mergaitė nakvos - toje netobuliausioje vietoje, vardu NAMIE, yra rūpestinga, mylinti širdis.

Norėjau kovoti prieš logiką, kuria mergaitės buvo įsitikinusios esančios pakely į ką nors geresnio. Ko jos tikėjosi - meilės? Meilės svetimoje pajūrio būdelėje? Ar jos manė, kad ten ras daugiau meilės, kaip namie?

Man tapo aišku, kad mano čia pergyvenama scena yra lygu kritikai mano generacijos. Kritika visai teisinga. Mano generacija nesistengė išsiaiškinti. Mes tylėjom ir leidom, kad jauni žmonės būtų apgauti skambiais "naujos" moralės pažadais. Mes padarėm dar blogiau; mes patys tą naują moralę iškėlėm knygose, teatre, filmose. Mes ją padarėme "best-sellers" ir kino kasos perpildytojais ir jaunimui nepasakėme, kad tai yra nei nauja, nei moralu. Mes tylėjom ir neprisipažinom savo tikėjimo senąja morale. Mes nesugebėjom vedy bų parodyti iš gerosios pusės ir aukštas skyrybų procentas prisidėjo prie blogos jų rekomendacijos. Mums reikėjo pasakyti, jog santuoka, nors ne tobula, yra pagrindinė bendruomenės gyvenimo celė; geriausioji iki šiol žinoma.

Naujosios moralės konceptas praktiškas tik žmogui, pasidavusiam gyvulio polinkiams; be sąžinės ir be sielos. Žmogus aukštesnis už gyvulį ir jis save nužemina nusileidęs gyvulio lygiui. Vedybos - institucija, nepanaikinama pseudo-filosofų išvedžiojimais, nei jaunų revoliucionierių pajuoka.

Norėjau pasakyti mergaitėms, kad jaunas vyras, priešingai jo palaidiems žodžiams, renkasi žmoną, kurią gerbti ir didžiuotis galėtų. Tai buvo dėstoma daugelio generacijų merginoms ir tebegalioja šiandien.

Aš norėjau joms pasakyti, jog atsimenu labai gerai, kaip jaučiasi šešiolikametė; tą audringą nekantrumą, kuris stumia pulti į gyvenimą.

Atsimenu jaunystės laimę, džiaugsmą ir kančias; kaip ir deganti troškimą myleti ir būti mylima. Pasimatymas su "juo" yra didžiausioji svarba. Šeštadienio vakarą neturinti draugo mergaitė galvoja prarandanti nesugrąžinamą laimę.

Amžinybes ilgiau už jas gyvenu ir žinau, kad gyvenimui priklauso daug kitų vakarų ir naktų. Naktys, prasėdėtos prie sergančio vaiko; valandos, pravaikščiotos neviltyje ligoninių koridoriuose. Momentai, kuriuose mirštančio ranką laikai ar spaudi liūdinčio pečius. Žinau, kad gyvenimas turi tūkstančius veidų ir daugelį jų pažįstu. Moteris nėra vien mylimoji; ji duktė, žmona, motina, sesuo, draugė, bendruomenės narė ir pasaulio piliete. Jos dienos ir naktys, rūpesčiais, džiaugsmais, sėkmėm ir nusivylimu, juoku ir ašarom, suausti į vieną audinį. Nė vieno pergyvenimo neišimsi, nesugadinant audinio visumos.

Žinau taip pat, kad kiekviena naktis pasibaigia ir turi pažiūrėti šaltam rytui į akis ir žinau, kad yra daug geriau ryto nebijoti. Gal nevisada jis atneša laimę, bet yra griežtas teisėjas.

Jaunimas tvirtina, jog nekenčia neteisingumo ir dirbtinumo. Tuo jausmu kaikam atrodo naujos moralės laisvė teisingesnė. Meilė, jie sako, neturi būti varžoma įstatymais; ji turi būti spontaniška, tikra. Tačiau jie nemato, kad meilė be pareigų yra apgaulė. Žodžiai, " ... ligoj ir sveikatoj; iki mirtis mus išskirs", senamadiškoj vedybų formulėj šešiolikametei gal neturi šiandien reikšmės, bet 50 metų moteriai jie turi gražų, raminantį skambesį.

Norėjau tą viską mergaitėms pasakyti, bet jos nusisukusios nuėjo. Koks gilus tarpas tarp mūsų?! Mes svetimos. Einame tuo pačiu gyvenimo keliu, bet mūsų akys mato skirtingus apylinkės vaizdus. Mes visai nesuprantame vienos kitų. Jos manė, kad galiu sutrukdyti laimingą savaitgalį ir nė nenujautė, jog tik nuo likimo apsaugoti norėjau, kurio pasekmes galbūt tektų nešti visą gyvenimą.

M. Jane C.

JAUNIMAS...

Atkelta is psl. 6

Nesant tinkamam vėjui, šiaip taip dr. Leonas prikalbina savo kolegę iš Amerikos, kad ši pabandytų su juo pasklandyti. Pasiseka. Ir štai, nors ir išbalusi, mūsų viešnia sėdasi į dvivietį sklandytuvą, mažasis motorinis lėktuvas juos iškelia. 2000 pėdų aukštyje sklandytuvas atsikabina ir dr. Leonas rodo svečiui didžiausią Snieguotųjų Kalnų elektros jėgainę, užtvankas iš kur elektros srove aprūpina didžiuosius mūsų miestus kai prie šių darbų, kainavusių tūkstančius milijonų dolerių, dirbo ir darbams vadovavo ne vienas ir lietuvis specialistas. Po gero pusvalandžio, didysis sklandytuvas gražiai nušliuožia aerodromo viduryje ir iš jo, jau besišypsanti, išlipa dr. Nijolė, pasakydama, kad tai buvo jos gyvenime pirmas ir labai malonus bemotorinis skridimas, kai vaizdai iš aukštai buvo irgi nepaprastai gražūs.

Vis nesulaukdami vėjo malonią sekmadienio popietę praleidžiame bevalgydami, saulėj besišildydami ir alutį begurkšnodami, kuris, svečio nuomone irgi yra nepaprastai puikus. Man, kaip ne medikui buvo ypatingai įdomu klausytis abiejų daktarų palyginimų apie šios profesijos, kurios žmonės tiek Amerikoje, tiek ir Australijoje, yra patys turtingiausi, darbą ir gyvenimą. Ir kaip keista, kai Australijoje gydytojai stengiasi kuo daugiau susiburti į kelių gydytojų turimus medicinos centrus, kad tik gavus daugiau laisvų savaitgalių ir laisvo laiko, kas yra išnaudojama savam poilsiui ir džiaugsmui, kaip Amerikoje pagal dr. Nijolę, gydytojai ir yra paveikti to didžiojo amerikoniško tempo, dirba, dirba, kala pinigą, kol galų gale krenta kaip musės.

Besiklausydamas kolegų daktarų įdomaus pokalbio, paprašiau ir aš viešnios iš Amerikos, pasidalinti savaisiais įspūdžiais ir su skaitytojais, ką ji savo kelionės pabaigoje sutiko padaryti.

***

SPORTAS

Geelongo Vyties
SUKAKTIS

Šiais metais sukako dvidešimt metų, kai įsisteigė Geelongo lietuvių sporto klubas "Vytis". Tam užuomazgą davė J. Jonušas, 1950 m. sudaręs mišrią krepšinio komandą, kurioje žaidė trys lietuviai, ir ją pavadinęs "Wanderers".

ALFo ruošiamos sporto šventės paskatino Geelongo sporto mėgėjus kurti lietuvišką sporto vienetą - klubą. 1953 m. iniciatoriu grupė sušaukė tam reikalui steigiamąjį susirinkimą (dalyvavo 25 asmenys), kuriame buvo įsteigtas sporto klubas "Neris" ir į pirmąją valdybą įėjo A. Bratanavičius, J. Jonušas, A. Bertašius. Tik ką įsisteigęs klubas turėjo garbės tais pačiais metais suruošti Geelonge IV-ją Australijos Lietuvių Sporto Šventę. Tai paskatino jaunimą jungtis į klubą, ir per trumpą laiką klubas tiek sustiprėjo, kad atsirado vyrų, moterų krepšinio, stalo teniso, orinio ir šachmatų sekcijos, kurios įsijungė į miesto klubų varžybas. 1955 m. pakeistas klubo pavadinimas iš "Neries" į "Vytį". Įgyta klubo vėliava. Klubas stiprėjo ir nariais, ir atsiekimais. Daug iškovota pirmųjų vietų, daug taurių ir trofėjų puošia klubo lentynas. Klubas suruošė penkias Sporto Šventes Geelonge - 1953, 1957, 1961, 1965 ir 1969 metais. Taip pat dalyvavo ir visose kitose Sporto šventėse, kuriose iškovojo reikšmingų pergalių. Daug iškilių geelongiškių sportininkų įeidavo į lietuvių rinktines. Didžiausias "Vyties" sportininkų skaičius pateko į Australijos lietuvių krepšinio rinktinę, kuri pirmą kartą pereitais metais gastroliavo Amerikoje.

Sporto Klubas "Vytis" Geelonge yra ir buvo pati didžiausia vietos jaunimo organizacija. Narių skaičius beveik pastovus - tarp 50 ir 60. Klubas turėjo apie 20 rinktų valdybų. Jau kelinti metai verbuojami klubui jaunučiai - berniukai ir mergaitės, kurie augdami pakeičia vyresniuosius ir papildo sekcijas. Šiuo metu klube priklauso ir žaidžia vaikai tų, kurie patį klubą kūrė ir jame sportavo. Dabar klube veikia 6 krepšinio komandos, dvi tinklinio komandos, aktyvios stalo teniso ir šachmatų sekcijos. Valdybos renkamos iš penkių asmenų ir reikalui esant dar papildomos. Klubo pajamas sudaro nario mokestis, ruošiami baliai ir loterijos, gegužinės ir iešmynės, bei iškilos. Taip pat klubas praveda draugiškas rungtynes su kitais lietuvių sporto klubais, ypač su Melbourno "Varpu". "Vytis" įsijungusi į Geelongo miesto sporto klubu sąjungą GABA.

Atžymėdamas dvidešimties metų sukaktį "Vyties" klubas suruošė jubiliejinį balių, kurio metu pagerbti sportininkai veteranai, pagerbti jau "iš rikiuotės" išėję sportiniinkai, aktyvūs šio meto žaidėjai, treneriai, buvusios klubo valdybos. Ta proga gauta daug sveikinimų iš kitų klubų ir pavienių asmenų. Taip pat padėkota klubo rėmėjams ir visai Geelongo liet. bendruomenei, kuri klubą palaiko ir remia.

G.L.S. Klubo "Vyties" V-ba.

Geelongo Lietuvių Sporto Klubas "Vytis" dvidešimties metų jubiliejaus proga.Pirmoje eilėje iš k: T. Bungardaitė, V. Jomantas, T. Bindokas, R. Šutaitė, B. Jomantienė, M. Brener, A. Valaitis, J. Valaitis, P. Volodka, P. Manikauskas.

Antroje eilėje: Z. Valytė, R. Vagnoni, D. Šutas, V. Kymantas, V. Lipšys, T. Lipšys, L. Valatis, A. Bindokas, P. Manikauskas, P. Mačiulis, P. Volodka.

Trečioje eilėje: A. Jančiauskaitė, A. Mačiulytė, L. Šrederytė, A. Bungardaitė, A. Šimaitytė, O. Šimaitytė, R. Deckytė, B. Gailiutė, K. Adomaitytė, A. Klovaitė, J. Mikolaitytė.

Ketvirtoje eilėje: M. Kymantas - sekretorius, O. Gvildienė - vice - pirm., R. Starinskaitė, O. Klovaitė, R. Zilytė, A. Kymantas, K. Bindokas, P. Mačiulis, P. Žvirblis, E. Šutas - treneris, S. Šutas - treneris, V. Bindokas - pirmininkas.

Penktoje eilėje: R. Šrederis, B. Seeley, K. Obeliūnas, A. Renkauskas, G. Kymantas, V. Obeliūnas, R. Gvildys, E. Gvildys, R. Gailius ir Č. Volodka - iždininkas.

Nuotraukoje trūksta valdybos narės L. Volodkienės, žaidėjų K. Jomanto, P. Šuto, E. Urbonavičiaus ir V. Zylės. Nuotrauka V. Pranskūno.

Ant. Laukaitis

JAUNIMAS KALNUOSE

ŽIEMOS SPORTO ŠVENTĖ

1973-jų metų Australijos lietuvių Žiemos Sporto Šventė įvyko rugpiūčio 11 - 12 dienomis Kosciuškos kalnuose. Šioje šventėje dalyvavo virš 30 lietuvių sniego mylėtojų iš Sydnejaus, Canberros, Adelaidės. Dalyvių skaičius būtų buvęs daug didesnis, tačiau iki pačios paskutiniosios dienos buvo labai mažai iškritę sniego, kas atbaidė nemažai slidinėtojų. Šių metų Australijos žiema yra ypatingai švelni, kas žiemos kurortams yra labai nuostolinga, ir daugumas iškiliųjų hotelių ir motelių yra pustuščiai.

Iš Sydnejaus, prisikabinę dr. L. Petrausko sklandytuvą, kurį jis vežėsi į buvusias kalnuose sklandymo į aukštį rekordų pirmenybes, kartu su dabar viešinčia Sydnejuje Amerikos asistente profesore dr. N. Brazauskaite - Carozza, puikia japoniška dr. Petrausko mašina patraukėme į kalnus. Diena tiesiog dieviška, ir mūsų svečias iš Amerikos tiesiog stebisi, kad pas mus dabar yra pats vidurys žiemos. Ji jokiu būdu netiki, kad čia, šiltoje Australijoje, gali būti sniego. Pirmąją dienos kelionę pabaigiame sostinėje Canberroje. Apsistoję p. S. ir E. Ratų namuose, tuoj pat ištraukiame šeimininkę parodyti mūsų viešniai Australijos sostinę. Oras jau čia daug šaltesnis negu Sydnejuje ir mūsų jaunoji daktarė tiesiog su pasigėrėjimu giliai traukia švarų sostinės orą, gėrėdamasi, jog čia jis labai skiriasi nuo užtersto Amerikos miestų oro. Aplankius žymiausias Canberros vietas, užsukame į gražųjį Lietuvių Klubą, kuriame po didžiojo remonto ir man tik pirmą kartą tenka svečiuotis. Salė ir pats klubas yra tikrai padidėjęs, gražus ir pilnas žmonių, penktadienio vakarą atėjusių tradiciniu alučiu užbaigti savaitę. Sostinėje turiu daug draugų, daug pažįstamų, tačiau, besidairydamas klubo svečių tarpe ne tik jų nematau, bet, atydžiau įsiklausęs, negaliu net lietuviško žodžio išgristi. Pasirodo, kad Lietuvių Klube lietuviai jau nesilanko (kaip vėliau man buvo paaiškinta, kad žmonos jų neleidžia), ir išskyrus tarnautojus, šiame puikiame sostinės klube, yra tik svetimtaučiai. Taip ir negalėjau suprasti ar geriau buvo turėti mažesnį ir vien tik lietuviams, ar dabar didelį ir kone tik australams.

Sniego pusnyse. U. Kazokaitės piešinys.

Kitos dienos rytą jau traukiame į kalnus ir po kelių valandų sustojame sklandytuvų aerodrome, kur atkabiname savo didžiulį sklandytuvą ir važiuojame ieškoti slidinėtojų lietuvių. Kuo aukščiau i kalnus tuo daugiau ir sniego, kuris lietuvių laimei, iškrito paskutiniąją naktį ir leido pravesti mūsų jau tradicija virtusias, žiemos pirmenybes. Kur gi tu žmogus rasi tuos lietuvius didelėje masėje, kaip skruzdėlių prisikimšusių slidinėtojų minioje. Pasimušę su daktarais sniegu, pasidžiaugėmgražiaisiais kalnų vaizdais. Vakare traukiame į savo motelį, kurio didesnę dalį yra užėmę lietuviai. Čia jau iš karto galime pamatyti savo tautiečius, kurie atlike pirmosios dienos varžybas, ar tai pasišlubuodami, ar tai saule nudegusiais veidais ir plačiu šypsniu, traukia į didžiąją valgyklą, kuri paruošta šios dienos iškilmingai vakarienei ir pasilinksminimui.

Merginos ir moterys, pakeitusios savo šiltus slidinėjimo drabužius į ilgas suknias, duoda iškilmingą ir gražų vakaro vaizdą. Nuraminus pirmąjį sportinį alkį, rengėjų Canberros "Vilko" vardu, sveikinimo žodį taria nepavargstąs sporto veteranas Petras Pilka. Džiaugiasi jis tokia pasisekusia švente, džiaugiasi jis vis daugiau ir daugiau populiarėjančiu žiemos sportu, kuris, kaip ir visoje Australijoje, darosi jaunimo simbolis, randantis ir lietuvių, ypatingai akademiniame jaunime, didelio pritarimo. Džiaugiasi ir visi slidinėtojai bei svečiai tokiu puikiu rengėjų, kuriuos sudarė: P. Pilka, R. Daukus ir A. Andriuška kruopščiai pravestu ir gerai pasiruoštu šventės pravedimu, kas po sveikinimo buvo dalyvių karštu plojimu išreikšta.

Suvedus bendrus rezultatus laimėtojų taures gavo: Mergaičių - G. Čeičytė, berniukų D. Binkis, A. Sipavičius. Jaunių pereinamąją D. Binkis. Moterų laimėtoja tapo O. Pilkienė, D. Keraitytė, L. Daukienė. Pereinamąją gavo G. Čeičytė ir O. Pilkienė. Vyrų laimėtojų tapo G. Andriuška, N. Pilka ir A. Pilka. Komandiniai pereinamąją gavo Canberros "Vilkas" - 115.3 tšk. ir Sydnejaus "Kovas" - 128.8 tšk. Vyru laimėtojas M. Mauragis ir moterų O. Pilkienė. Geriausio slidinėtojo taurė teko G. Andriuškai. Mišrias rogučių varžybas laimėjo J. Reisgytė. Drąsumo dovana gavo V. Šliteris.

Puikus vakaras tęsėsi gana ilgokai, pavargusias kojas bemiklinant šokiuose. Kaip ir visuomet, taip ir čia jaunimas, vadovaujamas R. Daukaus ir akordeonu pritariant M. Mauragiui, neapsėjo be "Ragučių" polkos ir skambių lietuviškų dainų, kas į bendrąjį ratą sutraukė visus tiek jaunus, tiek ir vyresnius. Ypatingai džiaugėsi ir mūsų viešnia dr. Nijolė iš Amerikos,

Sekantį rytą, dar su paraudusiom akim, slidininkai ir vėl išgarmėjo į kalnus, kai aš su daktarais sklandymo aerodromą. Čia jau gražus skaičius įvairiausio tipo sklandytuvų ir vienmotoris lėktuvas, ištraukiantis šiuos bemotorinius oro paukščius į erdvę, kur jie jau patys, oro srovių pagalba skraido. Pyksta mūsų dr. Leonas, kad toks gražus oras, kai jis norėtų, kad būtų kone uraganas. Pasirodo, jis nori savaitės buvimo metu čia prie savo auksinio sklandymo ženklo pridėti deimantinį auksčio atsiekimo ženklą, o tai galima padaryti, kai didelis vėjas, atsimušęs į kalnus, staiga kyla į viršų ir jo pagalba galima iškilti su sklandytuvu iki 20 - 26,000 pėdų aukščio, kas ir reikalinga, norint gauti prie aukso deimantus.

Nukelta i psl. 5

ATSITIKTINIS TELEFONINIS VERTĖJO PATARNAVIMAS

SYDNEY TELEFONO

NR. 221-1111

MELBOURNE

NR. 662-3000

REIKALUI ESANT, JEIGU NEGALITE SUSIKALBĖTI ANGLIŠKAI

LIETUVIU YRA VIENA IŠ DAUGELIO KALBŲ, KUR DEKA COMMONWEALTH DEPARTMENT OF IMMIGRATION. SPECIALŪS VERTĖJAI SUTEIKIA PATARNAVIMĄ 24-TURIAS VALANDAS PER PARĄ IR SEPTYNIAS DIENAS SAVAITĖJE.

JIE GALI PADĖTI IŠKVIESTI DAKTARĄ, GREITĄJĄ PAGELBĄ, GAISRININKUS, POLICIJĄ IR GALI JUMS PATARTI KITU SVARBIU PROBLEMŲ ATVEJU.

JUOS PAREMIA IR KITI VERTĖJAI SARYSYJE SU ORGANIZACIJOMIS, BENDRUOMENĖJE, KURIE GALI PADĖTI, SVARBIAM REIKALUI ESANT.

PASIŽYMĖK ŠITĄ NUMERĮ - 221 1111, 662 3000 - IR VISADA TURĖK PARANKIAI.

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Kadaise buvęs ypač populiarus "Mūsų Pastogės" bendradarbis Kukutis, atrodo, pastoviai nusėdo Canberroje. Čia ne vien tik jis dažo Genio ir Co. b-vės statytas vilas, bet deda visas pastangas išjudinti sostinės lietuvius iš snaudulio. Jo pastangomis Canberros Lietuvių Klube sekmingai vyksta diskusiniai pašnekėsiai, jis buvo tas variklis, kad rugpiūčio 4 d. Canberroje įvyko neoficialus Australijos lietuvių jaunimo sąskrydis su tautinių šokių programa ir jaunatviškais pasismaginimais. Canberra atgyja!

***

Pavarčius užsienio lietuvių spaudą su džiaugsmu tenka pripažinti, kad apie Australijos lietuvius rašoma gana plačiai. Ypač plačiai skaitomoje "Dirvoje" gausiai žinių iš Australijos lietuvių gyvenimo patiekia sydnejiškis Antanas Laukaitis, "Mūsų Pastogės" bičiulis ir nuolatinis "Dirvos" korespondentas. Kiti ne juokais prasižioja, kad užsieniečiai daugiau skelbia apie mus, negu kad mes skaitome savo vietinėje spaudoje. Ar teisybė?

***

Vienintelis pasaulio lietuvių iliustruotas žurnalas "Lietuvių Dienos" rugsėjo numerį skiria Australijos lietuviams. Šiam numeriui medžiagą sukaupė p. Antanas Laukaitis, talkinamas visos eilės bendradarbių.

***

Jaunos sydnejiškės mokytojos Dalia Mickutė ir Ugnė Kazokaitė metų pabaigoje išvyksta ilgesniam laikui į Europą. Abi žada Senajame Pasaulyje pasižmonėti apie porą metų.

***

Bene "lietuviškiausias" Australijoje yra Newcastle universitetas. Čia jau ilgesnį laiką dėstė Dr. V. Doniela (filosofiją), A. Ivinskis (psichologiją) ir šiais metais pakviesta dėstyti Rimta Nakutytė.

***

Liepos mėn. tarnybiniais reikalais Melbourne buvojo sydnejiškis Vytenis Šliogeris, sustojęs pas savo uošvį dail. A. Vingį. Ta proga Adomas surengė jaukų pobūvį ir bičiulius bei žentą supažindino su savo naujausiais kūriniais ir technika.

***

Neseniai iš Londono į Australiją atvyko pasisvečiuoti buv. melbourniškė Gaila Gasiūnienė. Labai susižavėjusi Sydnejaus Lietuvių Klubu.

***

Dail. Leonas Urbonas, vienas iš veržliausių ir aktyviausių lietuvių dailininkų Australijoje, paskutinės savo parodos proga sukūrė istoriją: savo individualinę parodą, kuri šiuo metu vyksta Woollahra Galerijoje (Hargrave St., Paddington, Sydney) ir truks iki šio mėn. pabaigos, neieškojo oficialaus atidarytojo, o atidarė jis pats, kas meno pasaulyje, ypač Australijoje, yra didelė naujiena.

***

Liepos 22 d. Melbourne buvo surengta latvių dainų šventė paminint šimto metų jubiliejų nuo latvių pirmosios dainų šventės 1873 m. Rygoje ir taip 100 m. nuo latvių tautos himno, kuris pirmą kartą buvo sugiedotas kaip tik toje pirmojoje šventėje.

Australijos vyriausybė naujame biudžete numato sumažinti netaksuojamas sumas, piliečio išleidžiamas švietimo reikalams. Anksčiau buvo leidžiama nurašyti į netaksuojamas sumas iki $400.00 dol. švietimo reikalams, būsimame biudžete numatoma šią sumą nukirsti iki $150.00. Tai skaudžiai palies tėvus, kurie leidžia savo vaikus į mokslus ir dirbančiuosius studentus.

***

New York mieste metinis lietaus kiekis siekia 43 colius, pagarsėjęs savo rūkais Londonas gauna per metus 25 colius lietaus, o Los Angeles tesusilaukia vos 15 colių. Tuo tarpu Norvegijoje, Bergeno miestas per metus gauna 75 colius kritulių. Tačiau Bergenas, palyginus su Indijos vietove Cherapungi, yra tiesiog perdžiūvęs, nes Cherapungi vietovė per metus gauna 432 colius lietaus.

PADĖKA

A.A. mielam vyrui ir tėvui KAZIMIERUI LODAI mirus, širdingai dėkojame visiems Goulbourn, Marulan, Queanbeyan, Wollongong, Sydney ir Canberra apylinkių lietuviams, dalyvavusiems laidotuvėse ir už išreikštas užuojautas žodžiu, vainikais ir gėlėmis.

Ypač nuoširdus ačiū Canberra ir Wollongong Lietuvių Bendruomenių atstovams ponams; P. Pilkai ir M. Gailiūnui už gražius atsisveikinimo žodžius prie kapo.

Žmona Maria, duktė, žentas ir anūkai.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

PRANEŠIMAS
TAUTOS ŠVENTĖ SYDNEJUJE

Tautos Šventės minėjimas Sydnejuje įvyksta rugsėjo 9 d., sekmadienį:

11.30 val. iškilmingos pamaldos St. Joachim bažnyčioje Lidcombe. Gieda "Dainos" choras.

Po pamaldų trumpa pertrauka, kurios metu bus galima gauti kavos ir užkandžių (baronkų).

1 val. p.p. oficialioji minėjimo dalis ten pat prie bažnyčios parapijos salėje. Paskaitą skaitys p. E. Jonaitienė. Meninėje dalyje "Dainos" moterų choras, tautinių šokių grupė, p. M. Kavaliauskienes deklamacija, savaitgalio mokyklos pasirodymas.

Įėjimas aukomis. Visas pelnas iš aukų skiriamas savaitgalio mokyklai.

Sydnejaus lietuvius maloniai kviečiame kuo skaitlingiau minėjime dalyvauti.

Sydney Apylinkės Valdyba

JAUNIMO CENTRAS SYDNEJUJE

Rugpiūčio 19 d. Sydnejuje įvyko Jaunimo Centro atidarymas. Jaunimo Centras yra prie Sydney Liet. Klubo paprastas gyvenamas namas su garažu ir lauko teniso aikštele . Lietuvių Klubo Vadovybė šį turtą įsigijo planuodama čia įrengti Jaunimo Centrą. Galimas daiktas, kad šis projektas ateity pasirodys impozantiškas, vis tik Sydnejaus liet. jaunimui, neturinčiam jokios užuovejos, šios patalpos yra reali priebėga. Minėtos patalpos buvo kiek pertvarkytos ir pritaikytos jaunimo užsimojimams ir poreiškiams. Minimam atidaryme dalyvavo Sydney Liet. Klubo, Apyl. bei jaunimo organizacijų atstovai ir gausiai tautiečių. Plačiau apie šį reikšmingą faktą skaitysime kitame "M.P." numery.

PRANEŠIMAS

Sydnejaus Lietuvių Sporto Klubas "Kovas" maloniai kviečia visus atsilankyti į sportininkų ruošiamą balių, kuris įvyks šių metų rugsėjo mėn. 1 d. 7 val. vak. Sydnejaus Lietuviu Klubo patalpose, 16 - 18 East Terrace, Bankstown.

Šio baliaus metu bus traukiama "Kovas" metinė loterija, kurios pirmas prizas bus kelionė lėktuvu į šių metų Lietuvių Sporto Šventę Hobart'e ir atgal.

"Kovas" Valdyba

***

Liet. Veteranų S-gos "Ramovės" metiniame susirinkime rugpiūčio 5 d. išrinkta nauja "Ramovės" Valdyba: V. Saudargas - pirmin., P. Zaremba - vice - pirm., A. Skirka - sekretorius, Ad. Laukaitis - kasininkas, V. Augustinavičius - kult. reikalams.

"Ramovės" adresas korespondencijai: 524 Barrenjoey Rd., AVALON N.S.W. 2107. Tel. 918 - 3842.

****

GEELONG

Jauku ir džiugu matyti lietuvišką jaunimą kartu bendraujantį, šokantį, besilinksminantį. Bežiūrint net ir seniams padai kaista. Sakoma: "Jauni šoka - žemė dreba, seni šoka - dantys kleba". Taip įvyko liepos 21 d., kai Geelongo Apyl. Valdyba Liet. B-nės Namuose buvo suruošiusi balių kandidatei į Labdaros Karalaites paremti.

Apyl. Valdybos narys kultūriniams reikalams p. P. Mažylis pasveikino atvykusius į balių, padėkojo už atsilankymą ir pristatė kandidatę į Labdaros Karalaitės sostą - p-lę L. Šrederytę. Apylinkės Valdyba pasirinko kandidatę atsižvelgdama į tai, kokia mergaitė per paskutinius pora metų yra daugiausia padėjusi Apylinkės Valdybai ir tuo pačiu visai Geelongo lietuvių bendruomenei.

L. Šrederytė lankė savaitgalio mokyklą, priklausė skautams, šoko tautinius šokius ir priklauso "Vyties" sporto klubui. Šiuo metu ji daug dirba padėdama sutelkti lėšų luošiems vaikučiams sušelpti. Tai gražus ir kilnus darbas, kuris taip pat iškelia lietuvių vardą australų tarpe.

Sporto Klubo "Vyties" pirmininkas p. V. Bindokas pasveikino ilgametę sporto klubo narę palinkėdamas laimėti Labdaros karalaitės (Miss Australia Charity Queen) titulą.

Baliaus metu alkanus vaišino puikiais užkandžiais Moterų D-jos narės p.p. C. Vaičekauskienė, E. Šrederienė ir E. Stuikevičienė. Vakarui įsibėgėjus paaiškėjo, kad Česlovas Volodka švenčia savo gimtadienį. Ta proga jis buvo šiltai pasveikintas ir pamylėtas. Balius truko iki pirmųjų gaidžių. Atsisveikinant visi linkėjo L. Šrederytei sėkmės.

Geelongiškis

ATMINKITE: SYDNEJAUS LIET. SPORTO KLUBO "KOVO" BALIUS RUGSĖJO 1 D. LIETUVIŲ KLUBE.

NAUJAS KLUBO VEDĖJAS

Sydnejaus Lietuvių Klubo direkcija pakvietė p. Bronių Štašionį Klubo vedėju. Prieš tai laikinai ėjęs vedėjo pareigas p. Alfonsas Makaras paliekamas jo pavaduotoju. B. Stašionis yra ilgametis "Mūsų Pastogės" administratorius.

Tėviškės Aidų

BALIUS

MELBOURNE

Rugsėjo 7 d., penktadienį
BRUNSWICK TOWN HALL

Pradžia 7.30 val. vak.

Puiki muzika, šilta vakarienė, turtinga loterija. Gėrimai gaunami vietoje.

Bilietus užsakyti pas Val. Čižauską sekmadieniais prie bažnyčios arba telefonu — 337 4552

Kaina $ 5, o pensininkams ir moksleiviams $3.

LAUKIAME VISŲ — iš arti ir toli! Paremkime lietuvišką spaudą ir kas tik gyvas — į Tėviškės Aidų balių!

Kviečia Jus TĖVIŠKĖS AIDAI!

NEWCASTLE

A.A. OSKARAS BAURAS

Velionis buvo gimęs Marijampolėje 1911 m. kovo 5 d. Čia vedė Izabelę Politaitę ir tik karo audros išblokštas apleido Marijampolę ir pasiekė Australiją, kur pastoviai įsikūrė Newcastle mieste. Čia jis gražiai buvo susigyvenęs su lietuviais ir vietiniais, su šeima nuolat dalyvaudavo lietuviškuose parengimuose. Mirdamas paliko žmoną Izabelę ir jau ištekėjusias dukras Stasę, Lyną ir Rūtą su šeimomis. Taip pat Vak. Australijoje, Perthe, gyvena jo sesuo Marta Stanton, Vokietijoje gyvena taip pat sesuo ir du broliai, o Amerikoje viena sesuo. Mirė Oskaras rugpiūčio 10 d., palaidotas 13 d. Newcastle Sandgate kapinėse.

Laidotuvėse dalyvavo didelis skaičius vietinių lietuvių ir draugų bei bendradarbių australų. Apylinkės valdyba atsiųstu vainiku pagerbė šį taurų bendruomenės narį ir apyl. pirmininkas p. A. Šernas atsisveikinimo žodyje prie kapo pareiškė užuojautą šeimai visų apylinkės lietuvių vardu.

NEWCASTLE

Prisitaikant prie didžiųjų Sydnejaus parengimų (Tautos Šventės minėjimas rugsėjo 8 d. ir Spaudos Balius rugsėjo 15 d.) Tautos Šventės minėjimą Newcastle Apyl. Valdyba rengia rugsėjo 22 d. St. Peters salėje, Dixon St., Hamilton. Ši salė mums žinoma iš anksčiau, bet dabar moderniai perstatyta patogi mūsų parengimui ir lengvai pasiekiama.

Minėjimo programoje Newcastle Liet. Choras ir Sydnejaus Liet. Taut. Šokių grupė, vadovaujama Ged. Saukos. Pakviestas taip pat ir Povilas Alekna iš Sydney su lietuviškom knygom ir plokštelėm. Jis priima ir "Mūsų Pastogės" bei "Tėviškės Aidų" prenumeratas.

Į šią mūsų šventę pakviesti ir kiti pabaltiečiai. Laukiame daug svečių iš Sydnejaus.

***

LATROBE VALLEY

Nors ir maža ši kolonija, bet proporcingai savo veikla ir sudėtomis aukomis gali drąsiai lenktyniuoti su didžiosiomis. Štai baisiojo birželio įvykių ir reikalaujančio Lietuvai laisvės susideginusio R. Kalantos minėjimas buvo sėkmingai pravestas Yallourne birželio 6 d. kun. P. Dauknys atlaikė pamaldas, o parapijos salėje gausiai susirinkus Latrobe Valley ir Sale vietovių lietuviams J. Mikštas skaitė dienai pritaikintą savo kūrybą ir A. Mececkienė padeklamavo jautrų eilėraštį. Abiejų kolonijų lietuviai dažnai įvairiomis progomis susieina ir artimai bendrauja.

***

Rugpiūčio 19 d. iš Sydney aerodromo į Pasaulio Lietuvių Seimą Amerikon išskrido du ALB Seimo atstovai: "Mūsų Pastogės" redaktorius dr. A. Mauragis ir canberriškis p. A. Balsys. Turimomis žiniomis P.L. Seime Australijos bendruomenę atstovaus iš šešių tik trys atstovai: be minėtųjų seime prisijungs ir Dr. V. Doniela, išvykęs į užjūrius prieš gerą pusmetį.

LITHUANIAN CLUB LTD. 73 74

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBE

16 - 18 East Terrace, Bankstown
Tel: 708 - 1414

KLUBO VALANDOS

4 - 10 v.v. pirm. - ketv.
4 - 12 v.v. penktadieniais.
12 - 1 v. ryto šeštadieniais.
12.30 - 10.30 v.v. sekmadieniais

UŽKANDŽIŲ BARAS

6 - 8 v.v. pirm. - penkt.
1 - 2 v.p.p. šeštadieniais.
6 - 9 v.v. šeštadieniais.
6 - 8 v.v. sekmadieniais.

TREČIADIENIAIS - ŠACHMATAI!

VALGYKLA - RESTORANAS

6 - 9 v.v. šeštadieniais
1 - 3 v.p.p. sekmadieniais.

ŠEŠTADIENIAIS ŠOKIAI!

4 asmenu kapela nuolatiniai groja klube. Muzika patiks "senimui" ir jaunimui. Repertuare virš 400 dalykų.

* Užkandžiai bus servuojami per šokių vakarus.
* Prašome įsidėmėti pakeistas Klubo valandas.

***RUGSĖJO MĖN. 1 D.**

SPORTININKŲ BALIUS

REIKALINGI GĖRIMAI NAMUOSE?

Alus, degtinė, vynas, vaisvandeniai ir kit. Klube jų galima gauti normaliomis kainomis.

PADĖKA

Mūsų mylimam vyrui ir tėvui

A.A. OSKARUI BAURUI

sirgus, mes dėkojame visiems Newcastle lietuviams, jį dažnai lankiusiems namuose ir ligoninėje, gi jam mirus nuosirdziai dėkojame visiems taip skaitlingai dalyvavusiems laidotuvėse. Ačiū už užuojautas ir paguodą mūsų liūdnose valandose.

Liūdinti žmona Izabela ir dukros Stasė, Lyna ir Rūta

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"

Australijos Lietuvių Bendruomenės laikraštis
LEIDĖJAS : - A.L.B. Krašto Valdyba
Adresas: Box 130 P.O. Rundle St., Adelaide
Leidėjo ir "M.P." Administracijos adresas: BOX 4558 G.P.O. SYDNEY N.S.W. 2001
Redaktorius A. Mauragis
Redakcijos adresas: 82 Victor Ave., Picnic Point, N.S.W. 2213
Redakcijos Tel. 77 - 6707
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Administracijos Tel. 649 - 9062

"M.P." prenumerata metams	$10.00
pusei metų	$5.00
Užsienyje metams	$12.00
Atskiro Nr. Kaina	25 centai

Už skelbimų turinį neatsakoma
PRINTED BY ROTOR PRESS PTY. LTD.